

сформировать новый тип личности обучаемого, способной получать любые необходимые знания, принимать адекватные решения и направлять учебный процесс на любом уровне. Такой подход способствует достижению конечной цели иноязычного образования – формированию независимой мотивированной личности, которая может выступать полноправным участником широкого образовательного процесса, а также межкультурной коммуникации, проходящей в разнообразных социокультурных контекстах. Подчеркивается важность ответственного отношения студента к изучаемому предмету в процессе формирования коммуникативной компетентности, что в условиях обучения в течение жизни может выступать основой саморазвития личности.

Ключевые слова: автономия, автономное обучение, вуз, иноязычное образование, профессиональная компетентность, самостоятельная работа, учебная деятельность.

DUDOLADOVA O. V. The Place of Learner Autonomy in Foreign Language Teaching.

The article aims at considering autonomy as a specific construct within the framework of foreign language teaching. Learner autonomy may be defined as a student's attitude to the discipline studied, which will result in building a new kind of a learner's identity capable of acquiring any necessary knowledge, making relevant choices, thus forming a professional competence. This, in its turn, will secure the achievement of the ultimate aim of foreign language teaching, i.e. forming an independent and highly motivated full-fledged participant of a broad educational process and improve the average level of university graduates. With learners directing the process of education, learner autonomy can be viewed as a basis for self-development within the currently proclaimed framework of life-long learning. The notion of learner autonomy is constructed in terms of a decision-making process while a student's conscious and responsible attitude to the discipline taught is emphasized. However, autonomy should not be confused with self-instruction or less responsibility or attention on the part of a teacher.

Keywords: autonomy, autonomous learning, foreign language acquisition, institutions of higher education, individual work, learning activity, professional competence, responsibility.

УДК 355.232.22

Жембровский С. М.

**ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ КУРСУ ВИТРИМКИ ТА ВИЖИВАННЯ
НА ПОЛІ БОЮ ПІД ЧАС ПІДГОТОВКИ
МАЙБУТНІХ МАГІСТРІВ ВІЙСЬКОВОГО УПРАВЛІННЯ**

У статті визначені особливості організації та впровадження в навчальний процес факультативного курсу витримки та виживання на полі бою для слухачів оперативно-тактичного рівня підготовки. Обґрунтовано та запропоновано мету, завдання, структуру, зміст та етапи його проведення з урахуванням принципу моделювання екстремальних умов службово-бойової діяльності на фоні підвищеного фізичного та психоемоційного навантаження. Узагальнено результати досліджень сучасного світового досвіду використання аналогічних курсів в арміях країн членів НАТО, можливостей та шляхів їх реалізації в освітньому процесі вищих військових навчальних закладів та системі бойового навчання Збройних Сил України.

Ключові слова: курс витримки та виживання, магістр військового управління, програма, спеціальна фізична підготовка.

В сучасних умовах реформування військової освіти актуальності набуває практична складова підготовки майбутніх військових фахівців. Важлива роль у поєднанні теорії з практикою відводиться спеціалістам фізичної підготовки під час організації навчально-виховного процесу з навчальної дисципліни “Фізичне виховання та спеціальна фізична підготовка”, в процесі вивчення якої формується, розвивається та вдосконалюється система опірності організму до впливу несприятливих факторів службово-бойової діяльності, забезпечується необхідна енергетична база для підтримання працездатності, як під час навчання, так і в процесі майбутньої військово-професійної діяльності.

На актуальності вирішення цього важливого завдання наголошується в Концепції розвитку фізичної підготовки і спорту у Збройних Силах України на період до 2020 року, в якому одним із пріоритетних принципів виступає прикладна складова фізичної підготовки, яка досягається: концентрацією зусиль на формуванні і розвитку найбільш важливих військово-прикладних навичок та вмінь, а також функціональних та рухових якостей; пріоритетним використанням фізичних вправ, що відображають особливості військово-професійної діяльності військовослужбовців видів ЗСУ та родів військ; включенням до змісту занять з фізичної підготовки військово-прикладних вправ, прийомів і дій; створенням режиму фізичних і психологічних навантажень, які відповідають рівню напруження військовослужбовців у ході бойової діяльності [1].

Сучасний етап розвитку концепції спеціальної спрямованості фізичної підготовки спрямований на застосування таких форм, засобів, методів підготовки військовослужбовців, які сприяють формуванню суб'єктивних резервів забезпечення їх особистої безпеки та характеризується активним використанням стандартів фізичної підготовки, комплексних вправ, курсів, що мають у своєму змістовному наповненні як елементи значного рухового компоненту, так і дії спеціальної, психологічної, тактичної, підготовки.

Саме тому, в сучасних умовах реформування Збройних Сил України та їх поступового переходу до сумісності зі стандартами підготовки військовослужбовців країн членів НАТО актуальним є обґрунтування, розроблення, впровадження в навчальний процес та систему бойового навчання військ різноманітних спеціальних курсів.

Аналіз останніх досліджень і публікацій свідчить, що науковцями приділяється значна увага різноманітним аспектам забезпечення особистої безпеки військовослужбовців під впливом негативних факторів службово-бойової діяльності. Так, особливостям практичного виживання в різних клімато-географічних умовах та середовищах присвячені роботи О. Петрачкова, Г. Гапоненка, забезпечення індивідуальної та колективної життєдіяльності у цих умовах С. Глазунова, Н. Вербина. Психологічні аспекти поведінки військовослужбовців в екстремальних умовах діяльності вивчали О. Сироп'ятов, В. Осьодло, В. Шемчук, В. Гаврюшенко, О. Хміляр.

На окремих питаннях підготовки військовослужбовців та підрозділів за допомогою засобів фізичної підготовки зосереджували свою увагу О. Ольховий, О. Старчук, Г. Сухорада, С. Костів, О. Ткачук та інші, а з використанням комплексних тактико-спеціальних занять О. Романюк, В. Сухоревський, О. Пугачов, О. Воронцов. Значна увага науковців приділяється медичному забезпеченню діяльності військовослужбовців в особливих умовах (Л. Гаврилова, К. Сидорченко, О. Устименко).

Накопичений світовий досвід підготовки військовослужбовців до дій в екстремальних умовах вивчали Ю. Фіногенов, С. Романчук. Останнім часом у вітчизняній науковій літературі та практичній діяльності напрацьовано достатньо великий досвід проведення комплексних тактико-спеціальних та психологічних заходів, що пов'язані зі значними фізичними навантаженнями (І. Овчарук, О. Чернявський, Г. Новодерьожкин). Нажаль, як правило, вони не мають достатнього наукового обґрунтування, належного нормативно-правового забезпечення, широкого методичного розповсюдження, що не дає можливості їх ефективного використання в системі бойового навчання.

Мета дослідження – полягає в обґрунтуванні та розробленні програми курсу витримки та виживання на полі бою для майбутніх магістрів військового управління, аналізі результатів її апробації.

В результаті аналізу наукової та науково-методичної літератури [2, 3] встановлено, що незважаючи на деякі відмінності у системах фізичної підготовки армій провідних держав світу, необхідність застосування різноманітних засобів фізичної підготовки в процесі навчання розглядається як обов'язкова складова підвищення особистої безпеки військовослужбовців, а сучасні підходи до їх використання свідчать про тенденцію щодо поєднання, максимального наближення, комплексного проведення заходів тактико-спеціальної, медичної, психологічної тощо та фізичної підготовки через моделювання певних бойових ситуацій. Як правило, подібні заходи проводяться наприкінці курсу навчання за умов досягнення достатнього оптимального рівня складових бойової готовності (психологічної, фізичної, технічної тощо).

Визначений напрям було збережено й розвинене у країнах які відносно нещодавно набули членство в НАТО та пройшли свій національний шлях реформування систем фізичної підготовки. Так, наприклад, центр фізичної культури і спорту Університету оборони Збройних Сил Чеської Республіки (м. Брно), крім проведення заходів фізичної підготовки у формах та розділах, які подано на екрані, активно залучається і до програми за моделлю X – STREAM, проходження якої передбачає виконання планових заходів з дотриманням певних умов, а саме: рух і орієнтування в полі 100–140 км, маршова підготовка 22-30 км, рукопашний бій – 8 годин, подолання перешкод – 8 годин, курс виживання – 10 годин, військово-прикладне плавання – 4,5 години [4].

Аналіз наукової літератури та практичної діяльності щодо підготовки

військовослужбовців до ведення бойових дій, об'єктивні реалії проведення антитерористичної операції на сході країни виживання [5, 6] дали можливість зрозуміти, що одним з найбільш ефективних комплексних заходів, який поєднує в собі значне фізичне та психологічне навантаження, рівень практичного застосування набутих спеціальних навичок та дій, моделювання реальних екстремальних умов діяльності є різноманітні варіанти курсів.

Так, на вимогу керівних документів, спеціалістами навчально-наукового центру фізичної підготовки та спортивно-оздоровчих технологій Національного університету оборони України імені Івана Черняхівського розроблено та впроваджено у навчально-виховний процес факультативний курс "Витримка та виживання на полі бою", до якого залучені спеціалісти інших кафедр (підрозділів) університету. Апробація програми курсу проводилась починаючи з 2014 року, в результаті якої було визначено мету, завдання, визначено структуру, етапи проведення, розроблені необхідні методичні матеріали (план-програма, курс дистанційного навчання тощо).

Метою цього курсу є: опанування теоретичними знаннями, практичними вміннями щодо організації та здійснення індивідуальних, колективних дій в екстремальних умовах бойової діяльності та впливу негативних факторів зовнішнього середовища, набуття методичних та практичних навичок з управління підрозділами в умовах постійної зміни обстановки, виконання завдань зі здійснення маршів у пішому порядку за визначеними маршрутами та орієнтирами місцевості, пошуку різноманітних об'єктів, розвідки та встановлення мінно-вибухових загороджень, евакуації поранених, подолання водних та штучних перешкод, скритого розташування на місцевості на фоні фізичної та психологічної втоми, формування і вдосконалення військово-прикладних рухових навичок з військово-прикладного плавання в обмундируванні зі зброєю.

Відповідно до мети визначено головні завдання курсу, а саме:

Дати слухачам знання щодо: прийомів прихованого, безшумного пересування та маскуванню під час виконання бойового завдання; номенклатури та умовних позначень топографічних карт; способів розташування в лісовій місцевості; порядку забезпечення життєдіяльності тактичного підрозділу в умовах лісової місцевості; порядку організації засідки; порядку застосування вибухових речовин та засобів підривання об'єктів; способів евакуації військовослужбовців з небезпечного району; порядку надання першої медичної допомоги; способів підготовки до плавання в обмундируванні за допомогою підтримуючих засобів та без них; прийомів формування стресостійкості та саморегуляції під час виконання бойового завдання.

Сформувати у слухачів уміння: приховано, безшумно пересуватися та маскуватися під час виконання бойового завдання у лісовій та заболоченій місцевості; швидко орієнтуватися за допомогою використання

топографічних карт та без них, азимутальних карток; виявляти та долати заміновані ділянки місцевості; обладнувати приховані місця денного та нічного відпочинку; забезпечувати життєдіяльність в екстремальних умовах обстановки; долати водні та штучні перешкоди; застосовувати вибухові речовини та засоби підривання; надавати першу медичну допомогу; формувати особисту стресостійкість та володіти прийомам саморегуляції в екстремальних умовах.

Слід зазначити, що крім визначених завдань та враховуючи наявність сучасної водноспортивної бази в університеті й той факт, що ініціаторами проведення курсу є фахівці фізичної підготовки основний акцент було зосереджено на такий його складовій, як витримка. Крім того, до курсу можуть бути залучені лише офіцери, які мають відповідний дозвіл лікаря, навички з плавання та подолання перешкод.

Курс проводиться у три взаємопов'язаних етапи, особливості яких полягають у можливостях до кількості залучених слухачів та науково-педагогічних працівників, форми одягу, переліку необхідного майна та матеріальних засобів. Всі етапи проводяться у польовій формі одягу, з навчальною зброєю та рекомендованим переліком майна.

Перший етап курсу, який має умовну назву "Теоретичний", проводиться на водноспортивній базі університету у вигляді комплексного заняття груповим способом на 6 навчальних місцях, а саме:

1. Способи евакуації поранених та надання першої медичної допомоги утопаючому (прийоми та способи евакуації поранених за допомогою штатних та підручних засобів; порядок надання першої медичної допомоги утопаючому).

2. Організація заходів з розташування на місцевості та виживання в умовах лісової місцевості (вибір місця розташування для відпочинку, обладнання нічлігу, установка намету; способи готування їжі; засоби добування води та її знезаражування; способи розведення (добування) вогню; способи добування їжі; способи маскування слідів свого перебування).

3. Орієнтування на місцевості (орієнтування на місцевості без топографічної карти; орієнтування на місцевості з використанням топографічної карти, пересування за допомогою азимутальної картки).

4. Організація переправи через водну перешкоду за допомогою табельних засобів (способи прихованої посадки на човен СНЛ-8; подолання водної перешкоди на човні, організація спостереження та розвідки; способи десантування на протилежний берег).

5. Способи підготовки до плавання в обмундируванні за допомогою підтримуючих засобів та без них (зі зброєю та берцями для виконання вправи; з речовим мішком; з плащ-палаткою; способи виготовлення поплавків з плащ-палатки, одягу, ОЗК; способи плавання за допомогою підручних засобів (колоди, дошки, пластикових пляшок, хворосту тощо).

6. Дії підрозділу з розвідки та подолання мінно-вибухових загороджень (типи вибухонебезпечних предметів, які використовуються у зоні проведення антитерористичної операції; способи подолання мінно-вибухових загороджень та їх розвідка; подолання замінованої ділянки за допомогою кішок-зацепів, щупів та підручних засобів).

Методика проведення занять на кожному навчальному місці полягає у доведенні теоретичних положень, демонстрації та практичному виконанні прийомів, дій, завдань.

Обідня перерва передбачає: розведення вогню у встановлених місцях у складі груп по 8 чоловік; приготування гарячого напою з використанням підручних засобів, матеріалів, рослин; прийом їжі; підготовка обмундирування до виконання наступних практичних вправ. Після закінчення обідньої перерви заняття проводиться на двох навчальних місцях:

1. Контроль вправи – плавання в обмундируванні зі зброєю.

2. Марш-кидок з супутнім подоланням штучних та водних перешкод у складі підрозділу 8 чоловік (етапи проведення: 1 етап – біг на 4000 м з супутнім подоланням штучних перешкод по дистанції бігу; 2 етап – одягання рятувальних жилетів, посадка у човен, переправа через водну перешкоду (400 м) за допомогою табельних засобів (човен СНЛ-8), десантування на протилежний берег; 3 етап – марш-кидок навколо озера (2000 м) та прибуття на водноспортивну базу).

Другий етап курсу, який має умовну назву “Практичний”, проводиться на водноспортивній базі університету у вигляді комплексного заняття груповим способом на 4 навчальних, а саме:

1. Плавання в водолазному комплекті № 1 (проводиться у вигляді послідовного виконання прийомів та дій: пересування на човні СНЛ-8; десантування у воду з човна; плавання на відстань 100 м у водолазному комплекті; вихід на берег).

2. Подолання водних перешкод у складі підрозділу (4-5 чол) з використанням мотузки та плавання за допомогою підтримуючих засобів (проводиться у вигляді послідовного виконання прийомів та дій: плавання 25 м за допомогою поплавка зробленого з речового мішка чи плащ-палатки; плавання 25 м за допомогою колоди (дошки); плавання 25 м за допомогою плоту у складі групи; подолання водної перешкоди у брід за допомогою зафіксованої мотузки та методом витягування групи за допомогою мотузки).

3. Способи звільнення від захватів та транспортування утопаючого (демонстрація способів звільнення від захватів рук; тулуба з переду; шиї ззаду; демонстрація способів транспортування утопаючого; практичне тренування способам звільнення від захватів та транспортування утопаючого на суші; практичне тренування способам звільнення від захватів та транспортування утопаючого у воді).

4. Способи роздягання при раптовому потраплянні у воду у спорядженні та виходу з води (тренування способів роздягання та закріплення зброї,

елементів форми одягу у воді; тренування способів виходу на берег з опорою на дно; тренування способів виходу на пірс без опори (з глибини); тренування способів посадки у рятувальний човен з води).

Обідня перерва передбачає: розведення вогню у встановлених місцях у складі груп по 15 чоловік; приготування гарячого напою з використанням підручних засобів, матеріалів, рослин; приготування їжі зі штатного сухого пайка; підготовка обмундирування. Після закінчення обідньої перерви заняття проводиться у складі груп по 15 чоловік поточним способом:

1. Способи роздягання при раптовому потраплянні у воду та тривалого утримання на воді за допомогою елементів форми одягу (попередньо відпрацьовуються наступні питання: тренування у способах тримання на воді у вертикальному положенні; утримання на воді за допомогою куртки; утримання на воді за допомогою штанів).

2. Комплексне виконання вправи: стрибнути у воду в куртці, штанах, берцях; проплисти до визначеного місця; повернутися обличчям до керівника; утримуватись на воді упродовж 2 хв; за командою керівника роздягнутися, зробити поплавок з елементів форми одягу (за вибором слухача – штани чи куртка); утримання на воді за допомогою поплавка – 5 хв; за командою керівника доплисти за допомогою поплавка до берега.

Після закінчення другого етапу курсу офіцери без виїзду до пункту постійної дислокації відпочивають у визначених місцях, організують сушіння обмундирування та взуття, комплектують речові мішки та готуються до третього етапу курсу.

Третій етап курсу, який має умовну назву “Комплексне виконання завдань” розпочинається за 2 години до настання сутінок та триває протягом 24 год. Всі завдання виконуються у складі груп по 15 чоловік (але не більше 3-х груп одночасно) та передбачає оцінку дій командира групи з управління підрозділом, індивідуальних дій офіцерів з виконання поставлених бойових завдань (розпоряджень) на фоні загальної тактичної обстановки. Кожне завдання супроводжується окремим бойовим розпорядженням з визначеними завданнями, маршрутами руху, часом виконання завдань.

1 завдання. Здійснення маршу у складі підрозділу з супутнім подоланням водних перешкод та заболоченої ділянки місцевості.

Послідовність здійснення маршу: постановка завдань та надання розпорядження на здійснення маршу командиром групи; організація переправи через водну перешкоду за допомогою плоту; виготовлення ношів для пораненого з підручних матеріалів та евакуація у визначений район (до 2 км); пересування по лісовій місцевості за орієнтирами визначеними на азимутальній картці; проведення розвідки, підготовка та пересування по заболоченій місцевості (до 1 км); марш-кидок у визначений на схемі місцевості район розташування. Загальний час на виконання завдання 2 год.

2 завдання. Здійснення вибору місця та організація прихованого розташування групи у лісовій місцевості. Виконання завдання здійснюється в умовах обмеженої видимості.

Обов'язковим умовами виконання завдання є: облаштування місць для відпочинку на групу 15 чоловік та місця командира групи, організація охорони (спостережних постів, встановлення мінно-вибухових загороджень тощо), розведення вогню та приготування їжі (вечеря, сніданок), облаштування місця збереження харчів; виготовленням конденсатора для добування води та пристрою для її очищення, організація відпочинку військовослужбовців (ночівля) у таборі.

3 завдання. Здійснення умовного нападу диверсійно-розвідувальної групи та захоплення підрозділу у полон (початок заняття на світанку). Завдання виконується лише за попередньою особистою згодою слухачів та полягає у демонстрації психологічних аспектів поводження при потраплянні у полон та способів (умов) втечі з полону.

Під час проведення допиту на офіцерів зі зв'язаними за спиною руками та зв'язаними ногами здійснюється психологічний (крик, образи) та фізичний (поштовхи, зміна та прийнятті незручних положень, обливання водою у ніс, рот тощо) тиск з метою з'ясування попередньо отриманої ними інформації щодо складу та чисельності військ.

Під час здійснення конвоювання полоненого підрозділу у лісовій місцевості офіцери повинні вибрати зручний момент та здійснити втечу, звільнитися від мотузок, відірватися від переслідування та зібратися у визначеному місці.

4 завдання. Виконання завдання з пошуку та евакуації пораненого. Перед початком виконання завдання особовий склад групи на транспорті перевозиться у визначений район. Заняття проводиться на фоні загальної тактичної обстановки щодо дій підрозділу у так званій "сірій зоні" на прилеглий до водноспортивної бази території.

Після отримання бойового розпорядження підрозділом виконуються наступні завдання:

1. Здійснення прихованого пересування у складі підрозділу в пішому порядку по лісовій місцевості за маршрутом визначеним на карті. Організація маршу, відбиття нападу диверсійно-розвідувальної групи, організація переправи через водну перешкоду в брід, пророблення проходів у мінно-вибухових загородженнях Протяжність маршруту – до 11 км.

2. Здійснення пошукових дій у складі малих груп, за визначеними на карті районами місцевості, схованки з боєприпасами та пораненого за трьома маршрутами (для кожної групи окремих маршрут).

3. Евакуація пораненого за допомогою підручних засобів у визначений район (водноспортивна база університету) та улаштування мінно-вибухових загороджень (імітація підриву мостів за допомогою вилученого зі схованки ящику з боєприпасами). Протяжність маршрутів – 6-8 км.

Під час виконання всіх завдань, передбачається облаштування засідок силами диверсійно-розвідувальних груп, хибних мінно-вибухових загороджень, виконання спеціальних завдань, спрямованих на зосередження уваги та спостережливості, використання димів, засобів імітації, гучномовців з імітацією розривів снарядів.

Між тим, проблемними питаннями в організації курсу та його практичній реалізації залишаються:

– недостатній рівень загальної фізичної підготовленості та сформованості прикладних навичок військовослужбовців, що не дозволяє у повному обсязі та з запланованою інтенсивністю проводити подібні заходи;

– відсутність достатньої кількості змінної форми одягу та укомплектованих індивідуальних рюкзаків, іншого матеріально-технічного забезпечення;

– відсутність узагальненого переліку та місць проведення різноманітних курсів в межах збройних сил, їхнього достатнього наукового обґрунтування, належного нормативно-правового забезпечення, широкого методичного розповсюдження, що не дає можливості їх ефективного використання в системі бойового навчання.

Таким чином, можна зробити **висновки**:

– розроблений факультативний курс дозволяє здійснювати поетапну підготовку слухачів до змодельованих екстремальних умов службово-бойової діяльності з підвищеним фізичним та психоемоційним навантаженням, що забезпечує безпосередню практичну підготовку офіцерів оперативного-тактичного рівня до майбутньої військово-професійної діяльності;

– у системах фізичної підготовки країн членів НАТО спостерігається тенденція щодо забезпечення належного рівня фізичної підготовленості, підтримання рівня здоров'я з метою підвищення особистого рівня захищеності організму військовослужбовців від впливу негативних факторів екстремальної діяльності;

– процес фізичної підготовки у всіх проявах її форм, засобів, методів є невід'ємною складовою забезпечення особистої безпеки, частково вирішує завдання покращення особистісних характеристик військовослужбовця, являє собою фундамент для досягнення оптимального рівня психологічної, тактико-спеціальної та інших видів готовності до дій в екстремальних умовах службово-бойової діяльності.

Перспективами подальших досліджень систематизація набутого досвіду проведення в Збройних Силах України різноманітних спеціальних курсів з високим рівнем фізичного та психічного навантаження, надання їм відповідного нормативно-правового статусу та фінансування, закріплення відповідальності за їх організацію за відповідними установами, ВВНЗ, центрами, що дозволить здійснювати їх централізоване проведення всіма зацікавленими підрозділами.

Використана література:

1. Наказ Міністерства оборони України від 13.05.2016 року № 257 “Про затвердження Концепції розвитку фізичної підготовки і спорту у Збройних Силах України на період до 2020 року”.
2. *Фіногенов Ю. С., Галашевський Г. О.* Відбір та підготовка фахівців до підрозділів спецпризначення на курсах виживання в провідних країнах світу / Ю. С. Фіногенов // Спеціальна спрямованість фізичної підготовки як складова особистої безпеки військовослужбовців : матер. наук.-методич. семінару (Київ, 17 березня 2015 р.) / за заг. ред. Петрачкова О. В. – Київ : НУОУ, 2015. – С. 125–131.
3. Аналіз структури та змісту систем фізичної підготовки офіцерів збройних сил різних країн світу : звіт про НДР (проміжний). – Київ : НАОУ, 2006. – 204 с.
4. Звіт про результати стажування провідних науково-педагогічних працівників НУОУ імені Івана Черняхівського в Університеті оборони Чехії (м. Брно, Чеська Республіка) з 19 по 23 січня 2015 року. – Київ : НУОУ ім. Івана Черняхівського, 2015. – 31 с.
5. Методичні рекомендації з організації фізичної підготовки в особливий період / колектив авторів : за ред. Ю. С. Фіногенова. – К : НУОУ ім. Івана Черняхівського, 2015. – 68 с.
6. Пам’ятка військовослужбовцям щодо виживання в екстремальних умовах / колектив авторів : за ред. О. В. Петрачкова. – К : НУОУ ім. Івана Черняхівського, 2015. – 64 с.

References:

1. Nakaz Ministerstva obrony Ukrainy vid 13.05.2016 roku № 257 “Pro zatverdzhennia Kontseptsii rozvytku fizychnoi pidhotovky i sportu u Zbroinykh Sylakh Ukrainy na period do 2020 roku”.
2. *Finohenov Yu. S., Halashevskiy H. O.* Vidbir ta pidhotovka fakhivtsiv do pidrozdiliv spetspryznachennia na kursakh vyzhyvannia v providnykh krainakh svitu / Yu. S. Finohenov // Spetsialna spriamovanist fizychnoi pidhotovky yak skladova osobystoi bezpeky viiskovosluzhbovtsiv : mater. nauk.-metodych. seminaru (Kyiv, 17 bereznia 2015 r.) / za zah. red. Petrachkova O. V. – Kyiv : NUOU, 2015. – S. 125–131.
3. Analiz struktury ta zmistu system fizychnoi pidhotovky ofitseriv zbroinykh syl riznykh krain svitu : zvit pro NDR (promizhnyi). – Kyiv : NAOU, 2006. – 204 s.
4. Zvit pro rezultaty stazhuvannia providnykh naukovopedagogichnykh pratsivnykiv NUOU imeni Ivana Cherniakhovskoho v Universteti obrony Chekhii (m. Brno, Cheska Respublika) z 19 po 23 sichnia 2015 roku. – K : NUOU im. Ivana Cherniakhovskoho, 2015. – 31 s.
5. Metodychni rekomendatsii z orhanizatsii fizychnoi pidhotovky v osoblyvyi period / kolektyv avtoriv : za red. Yu S. Finohenova. – K : NUOU im. Ivana Cherniakhovskoho, 2015. – 68 s.
6. Pamiatka viiskovosluzhbovtsiam shchodo vyzhyvannia v ekstremalnykh umovakh / kolektyv avtoriv : za red. O. V. Petrachkova. – K : NUOU im. Ivana Cherniakhovskoho, 2015. – 64 s.

ЖЕМБРОВСКИЙ С. Н. Особенности организации курса выдержки и выживания на поле боя в процессе подготовке будущих магистров военного управления.

В статье определены особенности организации и внедрения в учебный процесс факультативного курса выдержки и выживания на поле боя для слушателей оперативно-тактического уровня подготовки. Обосновано и определено цель, задачи, структуру, содержание и этапы его проведения с учетом принципа моделирования экстремальных условий служебно-боевой деятельности на фоне повышенной физической и психоэмоциональной нагрузки. Обобщены результаты исследований современного мирового опыта использования аналогичных курсов в армиях стран НАТО, возможностей и путей их реализации в образовательном процессе высших военных учебных заведений и системе боевой обучения Вооруженных Сил Украины.

Ключевые слова: курс выдержки и выживания, магистр военного управления, программа, специальная физическая подготовка.

ZHEMBROVSKIY S. M. Battlefield survival and endurance course organization special features during the military management magisters preparation.

The article deals with the special features and implementation to the educational process the facultative battlefield survival and endurance course for operational tactical level students. The objectives, structure, content and phases of its conduction considering service battle activities extreme conditions modelling with heightened physical and psycho-emotional stress level are grounded. The survey results of similar courses in NATO-members armies implementation, as well as the abilities and ways to implement such courses in the education process of higher military educational institutions and battle training system of the Armed Forces of Ukraine are generalized.

Keywords: survival and endurance course, military management magister, program, physical training.

УДК 378.1: 658.8

Захарченко Ю. В.

СПРЯМОВАНІСТЬ НА ДОСЛІДНИЦЬКУ ДІЯЛЬНІСТЬ ЯК ВАЖЛИВИЙ ЧИННИК УСПІШНОЇ РОБОТИ МАЙБУТНІХ МАРКЕТОЛОГІВ В УМОВАХ НЕВИЗНАЧЕНОСТІ

У статті досліджено спрямованість майбутніх маркетологів на дослідницьку діяльність як педагогічна умова. Запропоновано структурування освітнього процесу на структурно-функціональні блоки, реалізація яких зумовлює досягнення кінцевої педагогічної мети – формування у майбутніх фахівцях з маркетингу компетентностей щодо роботи в умовах невизначеності. Здійснено обґрунтування педагогічних методів формування здатності застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань у сфері маркетингу. Звернута увага, що важливою складовою запропонованої стратегії є формування навчальних завдань, під час виконання яких студенти стикаються з неповною базовою інформацією. Одночасно, вони мають чітке уявлення щодо результату виконання завдання. У такому випадку відбувається процес відновлення вихідної інформації, що й відтворює процес прийняття рішення в умовах невизначеності в реальних умовах під час виконання власних професійних обов'язків.

Ключові слова: Професійна спрямованість, спрямованість на дослідницьку діяльність, педагогічна умова, зміст навчання фахівців з маркетингу, дослідницька компетентність.

У сучасному інформаційному суспільстві підготовка конкурентоздатного фахівця з маркетингу на ринку праці, підвищення його якості, потребує суттєвих змін у процесах формування дослідницької компетентності в умовах вищого навчального закладу.

Якісні характеристики підготовки фахівців демонструють результати освітньої діяльності та рівень професійно-практичної підготовки: наскільки успішно виконані комплексні контрольні роботи з фахових дисциплін [1, 2]. Кваліфікаційні характеристики до маркетологів зумовлюють необхідність формування гнучких знань, навичок та здатностей адаптуватися до